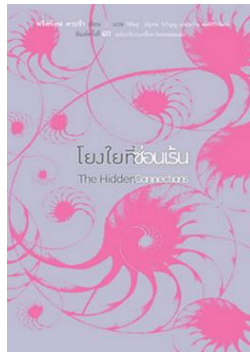

มุมมองด้านการบริหาร : กรณีศึกษาหนังสือ
“โยโย่ที่ซ่อนเร้น” (The Hidden connection : Fritjof Capra)

ผู้แต่ง : ฟริตจ็อฟ คาปร้า
ผู้แปล : วิศิษฐ์ วัชวิญญู ญัฐพส วัชวิญญู และ สว่าง พงศ์ศิริพัฒน์
สำนักพิมพ์ : สวนเงินมีมา, สนพ.
ปีที่พิมพ์ : 2010
จำนวน : 427 หน้า

พระมหาไกรสร โชติปัญโญ (แสนวงศ์), ผศ.

อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ksanvong@hotmail.com

ความซับซ้อนมณฑลทางสังคมผ่านโครงความคิดที่ได้หลอมรวมชีวิตในด้านชีววิทยาการรับรู้-เรียนรู้และมิติทางสังคมเข้าด้วยกันการมองชีวิต จิต และสังคมเพียงด้านเดียว คงไม่สามารถพัฒนาวิธีการเข้าหาความรู้ที่เป็นระบบและบรรสานสอดคล้องกับเรื่องราวอันเป็นประเด็นวิกฤตของยุคสมัยได้หนังสือ “โยโย่ที่ซ่อนเร้น” (The Hidden connection) ที่เขียนโดย ดร.ฟริตจ็อฟ คาปร้า แปลภาษาไทยโดย วิศิษฐ์ – ญัฐพส วัชวิญญู และสว่างพงศ์ศิริพัฒน์ หนังสือเล่มนี้จึงได้เสนอมุมมองที่หลากหลายเริ่มจากมุมมองการค้นพบทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับความลับของชีวิตคาปร้า พยายามอธิบายความขัดแย้งถึงรากฐานเรื่อง “จิตสำนึก” และ “ความจริงทางสังคม” ถึงโลกทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ใหม่ และได้ทำนายทิศทางวิทยาศาสตร์ใหม่นี้มาวิเคราะห์ และมุ่งที่จะคิดค้นสร้างทางเลือกในการใช้ชีวิตการบริหารจัดการในองค์กรการดำเนินธุรกิจและเศรษฐกิจใหม่อย่างกระตือรือร้นและเข้าใจยิ่ง

ผู้เขียนได้เลือกหนังสือ “โยโย่ที่ซ่อนเร้น” นี้มาเป็นบทวิเคราะห์สาระความรู้และวิจารณ์เชิงวรรณกรรมในการวิเคราะห์หนังสือเล่มนี้ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักของผู้อ่านในการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ใหม่ภายใต้การปรับ การรับรู้ และความเข้าใจของตน และสร้างวิสัยทัศน์นำไปสู่ทางเลือกที่เป็นจริง ทั้งนี้ผู้เขียนมีความสนใจด้านสังคมศาสตร์แขนงรัฐประศาสนศาสตร์ ศาสตร์ว่าด้วยการบริหารจัดการองค์กร จึงพยายามที่จะขยาย

และวิเคราะห์สาระความรู้พร้อมทั้งวิจารณ์การเข้าถึงแบบทฤษฎีระบบของคาปร้า เพื่อเข้าไปในมณฑลทางสังคมที่รวมถึงโลกทางวัตถุด้วยอย่างเด่นชัด นับเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดาเพราะว่าตามประเพณีแล้ว คาปร้ากล่าวว่า นักสังคมศาสตร์ไม่เคยสนใจโลกทางวัตถุอะไรมากมายเลย วินัยทางวิชาการได้สร้างขึ้นอย่างที่ว่าวิทยาศาสตร์ธรรมชาติจะเล่นเรื่องโครงสร้างทางวัตถุ และสังคมศาสตร์จะเล่นเรื่องโครงสร้างทางสังคมซึ่งมักจะเข้าใจกันว่านี่คือกฎเกณฑ์แห่งพฤติกรรม ในอนาคต การแบ่งอย่างเข้มงวดเช่นนี้คงเป็นไปไม่ได้อีกต่อไป นั่นก็เพราะว่า สิ่งที่ทำให้อันสำคัญของศตวรรษนี้ สำหรับทั้งนักวิทยาศาสตร์และนักสังคมศาสตร์และทุกคน ก็คือ การสร้างชุมชนต่างๆ ที่ยั่งยืนทางระบบนิเวศ การออกแบบในหนทางที่เทคโนโลยีและสถาบันทางสังคม โครงสร้างทางวัตถุและโครงสร้างทางสังคมจะไม่แทรกแซงความสามารถในตัวของธรรมชาติเองที่จำค่าจุนชีวิต หลักการต่าง ๆ

ประวัติผู้เขียนและผู้แปล

หนังสือ “โยโยที่ซ่อนเร้น” หรือชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Hidden Connections” เขียนโดย ดร. ฟริตจอฟ คาปร้า (Fritjof Capra) เป็นนักฟิสิกส์ชาวออสเตรีย มีชื่อเสียงที่รู้จักกันในระดับโลก จบปริญญาเอกด้านฟิสิกส์เชิงทฤษฎี จากมหาวิทยาลัยเวียนนา ในปี ค.ศ. 1966 ต่อมาเป็นนักวิจัยสาขาฟิสิกส์ ทำการทดลองเกี่ยวกับอนุภาคอยู่ในหลายประเทศทั้งที่ปารีส ประเทศฝรั่งเศส และมาภายหลังที่อเมริกา ซึ่งที่อเมริกาในยุคการค้นคว้าควอนตัมฟิสิกส์ ได้ค้นพบความสับสนวิธีการมองปรากฏการณ์ควอนตัมฟิสิกส์ ทำให้คาปร้าเกิดความ สนเทห์ ประกอบกับการเข้าไปศึกษาปรัชญาตะวันออก ซึ่งศึกษาพระพุทธศาสนาฮินดู และเต๋า การค้นพบควอนตัมฟิสิกส์ ละม้ายคล้ายคลึงกับปรัชญาตะวันออกที่เคยพูดมาก่อนแล้ว โดยเฉพาะเมโนทซ์นเรื่อง “วอย” (Void) คือภาวะสูญญากาศแห่งความว่างเปล่า ทำให้เขาเขียนหนังสือเล่มแรกคือ เต๋าแห่งฟิสิกส์ ปัจจุบันเขาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ภาษานิเวศ ที่เบิร์กเลย์แคลิฟอร์เนีย ซึ่งเป็นเมืองที่เขาพำนักอาศัยอยู่ ศูนย์นี้สนับสนุนให้บริการข้อมูลด้านนิเวศวิทยาและการคิดเชิงระบบแก่แหล่งการศึกษาทั้งระดับประถมและมัธยม (www.fritjofcapra.net : 2017) หนังสือที่เขาเขียนติดอันดับหนังสือที่ขายดีที่สุดระดับนานาชาติ เช่น เต๋าแห่งฟิสิกส์ (The Tao of Physics) จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ (The Turning Point) ปัญญาอันไม่ธรรมดา (Uncommon Wisdom) ข่ายใยแห่งชีวิต (The Web of Life) และเล่มล่าสุดคือ โยโยที่ซ่อนเร้น (The Hidden Connection) ซึ่งหนังสือแต่ละเล่มได้รับตีพิมพ์มากครั้งและหลายภาษา เนื่องจากเป็นที่นิยมของผู้อ่านในประเทศต่างๆ ที่ติดตามผลงานของเขอย่างต่อเนื่อง ผลงานของเขามีความโดดเด่นที่สุดนั่นก็คือการนำเสนอความคิดที่ลึกซึ้งและแปลกใหม่โดยแต่ละเล่มที่พิมพ์จำหน่ายออกมาได้รับการต้อนรับเป็นอย่างมากจากผู้อ่าน จนเขากลายเป็นผู้มีชื่อเสียงในระดับโลกและเป็นผู้เขียนหนังสือขายดีระดับโลกด้วย ผลงานของเขามิดังนี้ (www.fritjofcapra.net : 2017)

หนังสือเล่มแรกของเขา คือ “เต๋าแห่งฟิสิกส์” (The Tao of Physic) 6 ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ.1975 เล่มนี้ได้กล่าวถึงผลพวงทางด้านปรัชญาจากการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของหลักการและแนวความคิดต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวิชาฟิสิกส์ ช่วงสามทศวรรษแรกของศตวรรษที่ 20 ซึ่งยังคงมีการศึกษาค้นคว้าต่อเนื่องมาจนกระทั่งเป็นทฤษฎีต่างๆของเราในปัจจุบันที่พยายามจะอธิบายเรื่องสสาร เป็นหนังสือเล่มแรกที่มีอิทธิพลต่อการเชื่อมโยงฟิสิกส์ใหม่กับปรัชญาตะวันออก คือพระพุทธศาสนา ฮินดู และเต๋า ซึ่งเขาเปรียบเทียบการไหลเลื่อนเคลื่อนที่ของสภาวะอนันต์ของจักรวาลเหมือนกับการร่ายรำของพระศิวะ

หนังสือเล่มที่สอง คือ “จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ”7 (The Turning Point) ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1982 หนังสือเล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์ 25 ครั้ง ใน 16 ภาษา สาระสำคัญได้แสดงให้เห็นว่า เหตุใดการปฏิวัติในวงการฟิสิกส์ ยุคใหม่นั้นจึงเป็นลางบอกเหตุว่ากำลังจะมีการปฏิวัติในลักษณะเดียวกันนั้นในวิทยาศาสตร์สาขาอื่นๆ และการเปลี่ยนแปลงทำนองเดียวกันในด้านโลกทัศน์และระบบคุณค่าทางสังคม กล่าวให้เฉพาะเจาะจงก็คือได้ทำการสำรวจ การเปลี่ยนแปลงเชิงกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ในวิชาชีววิทยา การแพทย์ จิตวิทยา และเศรษฐศาสตร์ เมื่อได้ทำการศึกษา การเริ่มต้นที่หนักกว่าสาขาวิชาทั้งหมดนี้เกี่ยวข้องกับชีวิต ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง กล่าวคือถ้าไม่ใช่ระบบทางชีววิทยาที่มีชีวิต ก็เป็นระบบสังคม และพบว่า “วิชาฟิสิกส์ยุคใหม่” นั้น ไม่เหมาะที่จะใช้เป็นกระบวนทัศน์และแหล่งที่มาของแนวคิดเชิงเปรียบเทียบ สำหรับสาขาวิชาเหล่านี้ กระบวนทางฟิสิกส์จำเป็นต้องถูกแทนที่ด้วยกรอบแนวคิดที่กว้างขึ้น วิสัยทัศน์ความเป็นจริงซึ่งมีชีวิตเป็นศูนย์กลาง

หนังสือชื่อว่า “ปัญญาอันไม่ธรรมดา” (Uncommon Wisdom : Conversations with Remarkable People) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1988 หนังสือเล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์ 16 ครั้งใน 12 ภาษา เป็นการบันทึกส่วนตัวยาวด้วยการเดินทางในด้านปัญญา ที่ได้สนทนากับผู้รู้หลากหลายสาขาในประเทศต่างๆ เป็นลักษณะการสนทนา (dialogues) และการถกเถียง (discussions) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันสาระสำคัญนำเสนอวิสัยทัศน์ใหม่ ว่าด้วยความเป็นจริง ซึ่งในที่สุดแล้วจะเข้ามาแทนที่โลกทัศน์แบบกลไกของเดส์คาร์ตส์ (mechanistic Cartisian worldview) ในหลายๆ สาขาวิชานั้น ยังไม่ได้รับการแจ่มแจ้งอธิบายไว้อย่างชัดเจน เขาเรียกกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ของวิสัยทัศน์ใหม่นี้ว่า “ทัศนะเชิงระบบว่าด้วยเรื่องของชีวิต” (the systems view of life) โดยอ้างถึงวิถีทางปัญญาว่าด้วยการคิดเชิงระบบ หนังสือชื่อ “ข่ายใยแห่งชีวิต” (The Web of Life) ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1996 และได้รับการจัดพิมพ์จำนวน 14 ครั้ง ใน 10 ภาษา เป็นการนำเสนอการสรุปคณิตศาสตร์ว่าด้วยความซับซ้อนไว้ และนอกจากนี้เขายังมีผลงานหนังสือที่เขียนร่วมกับคนอื่น เช่นหนังสือชื่อ “Green Politics” เขียนร่วมกับชาร์ลีน สเปนเรตแนก (Charlene Spretnak) ในปี ค.ศ. 1984 ได้วิเคราะห์ถึงการก่อกำเนิดของพรรคกรีน (Green Party) ในประเทศเยอรมัน หนังสือชื่อ “Belonging to the Universe” เขียนร่วมกับเดวิด สไตน์ด-รัสต์ (David Steindl-Rast) และทอมัส มาทุส (Thomas Matus) ในปี ค.ศ. 1991 เป็นการสำรวจความคิดคู่ขนานระหว่างแนวคิดใหม่ทางวิทยาศาสตร์กับเทววิทยาในศาสนาคริสต์ หนังสือชื่อ “EcoMangement” เขียนร่วมกับเอิร์นเนสท์ คัลเลนบัค (Ernest Callenbach) เลนเนอร์ โกลด์แมน (Lenore Goldman) เรดิเกอร์ ลัตซ์ (Rudiger Lutz) และแซดรา มาร์เบิร์ก (Sandra Marburg) ในปี ค.ศ. 1993 เป็นนำเสนอกรอบความคิดและเค้าโครงทางการปฏิบัติสำหรับการจัดการแบบคำนึงถึงระบบนิเวศ หนังสือชื่อ “Steering Business Toward Sustainability” เขียนร่วมกับกันเตอร์ พอลี (Gunter Pauli) ในปี ค.ศ. 1995 เป็นการรวมข้อเขียนของนักธุรกิจ นักเศรษฐศาสตร์ นักนิเวศวิทยา และคนอื่นๆ ซึ่งได้ให้ข้อคิดในทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนทางนิเวศ ด้วยความมีชื่อเสียงที่โด่งดังด้านฟิสิกส์ นิเวศวิทยา และการคิดเชิงระบบ เขาได้รับเชิญให้ไปบรรยายพิเศษมากมายแก่นักศึกษาและผู้บริหารในหลายมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงต่างๆ ทั้งในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ปัจจุบันเขพักอาศัยอยู่ที่เบิร์กเลย์พร้อมกับภรรยาและลูกสาวของเขา

หนังสือชื่อ “ข่ายใยแห่งชีวิต” (The Web of Life) ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1996 และได้รับการจัดพิมพ์จำนวน 14 ครั้ง ใน 10 ภาษา เป็นการนำเสนอการสรุปคณิตศาสตร์ว่าด้วยความซับซ้อนไว้และนอกจากนี้เขายังมีผลงานหนังสือที่เขียนร่วมกับคนอื่น เช่นหนังสือชื่อ “Green Politics” เขียนร่วมกับชาร์ลีน สเปนเรตแนก (Charlene

Spretnak) ในปี ค.ศ. 1984 ได้วิเคราะห์ถึงการก่อกำเนิดของพรรคกรีน (Green Party) ในประเทศเยอรมัน หนังสือชื่อ “Belonging to the Universe” เขียนร่วมกับเดวิด สไตน์ด-รัสต์ (David Steindl-Rast) และทอมัส มาทุส (Thomas Matus) ในปี ค.ศ. 1991 เป็นการสำรวจความคิดคู่ขนานระหว่างแนวคิดใหม่ทางวิทยาศาสตร์กับทฤษฎีวิทยาศาสตร์ หนังสือชื่อ “EcoMangement” เขียนร่วมกับเออร์เนสต์ คัลเลนบัค (Ernest Callenbach) เลนเนอร์ โกลด์แมน (Lenore Goldman) เรดิเกอร์ ลัตซ์ (Rudiger Lutz) และแซนดรา มาร์เบิร์ก (Sandra Marburg) ในปี ค.ศ. 1993 เป็นนำเสนอกรอบความคิดและเค้าโครงการทางการปฏิบัติสำหรับการจัดการแบบคำนึงถึงระบบนิเวศ หนังสือชื่อ “Steering Business Toward Sustainability” เขียนร่วมกับกุนเตอร์ พอลี (Gunter Pauli) ในปี ค.ศ. 1995 เป็นการรวมข้อเขียนของนักธุรกิจ นักเศรษฐศาสตร์ นักนิเวศวิทยา และคนอื่นๆ ซึ่งได้ให้ข้อคิดในทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ความยั่งยืนทางนิเวศด้วยความมีชื่อเสียงที่โด่งดังด้านฟิสิกส์ นิเวศวิทยา และการคิดเชิงระบบ เขาได้รับเชิญให้ไปบรรยายพิเศษมากมายแก่นักศึกษาและผู้บริหารในหลายมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงต่างๆ ทั้งในสหรัฐอเมริกาและประเทศอื่นๆ ปัจจุบันเขาพักอาศัยอยู่ที่เบิร์กลีย์พร้อมกับภรรยาและลูกสาวของเขา

เกี่ยวกับผู้แปล

หนังสือเล่มนี้ แปลออกสู่ภาษาไทย โดยนักแปล 3 ท่าน ประกอบด้วย คุณวิศิษฐ์ วังวิญญู คุณณัฐพร วังวิญญู และคุณสวาท พงศ์ศิริพัฒน์ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สวนเงินมีมา สนับสนุนการจัดพิมพ์โดย โครงการจิตวิวัฒน์ (มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์) เกี่ยวกับผู้แปล ศาสตราจารย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวถึงในคำนำหนังสือเล่มนี้ว่า “ทั้งผู้นิพนธ์และผู้แปล เป็นหลักประกันคุณภาพของหนังสือเล่มนี้ ฟรีดริช คอปป์ มีชื่อเสียงตั้งแต่หนังสือชื่อ เต่าแห่งฟิสิกส์ และจุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ ของเขาโน่นแล้ว และต้องถือเป็นนักวิทยาศาสตร์แนวใหม่ ที่นำเอาวิทยาศาสตร์เข้าไปเชื่อมโยงกับปัญญาเพื่อเข้าถึงธรรมชาติแห่งความเป็นทั้งหมดของสรรพสิ่งซึ่งขึ้นถึงจิตวิญญาณด้วย ส่วนวิศิษฐ์ วังวิญญู ก็เล่นทางนี้มานานจนถือเป็นครูในเรื่องนี้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการได้นำเอา Dialogue ของเดวิด โบห์ม มาพัฒนากับเพื่อนพ้อง และเรียกในภาษาไทยว่า “สุนทรียสนทนา” และนำไปใช้อย่างได้ผลดียิ่ง ถ้าใครยังเข้าถึง โงงโยที่ซ่อนเร้น ไม่ได้ สุนทรียสนทนาจะพาท่านเข้าไปสัมผัสสิ่งที่โยงโยกันอยู่อย่างลึก”

โครงสร้างและเนื้อหาโดยสรุป

โครงสร้างหนังสือโยงโยที่ซ่อนเร้นนี้ ฟรีดริช คอปป์ ได้ขยายความเข้าใจใหม่ในเรื่องราวความลึกกลับอันมหัศจรรย์ของชีวิตที่นำมาจากทฤษฎีแห่งความซับซ้อนไปถึงปริณทลทางสังคม นำเสนอโครงความคิดที่ได้หลอมรวมชีวิตในด้านชีววิทยา การรับรู้-เรียนรู้ และมีติทางสังคมเข้าด้วยกัน ต้องการพัฒนาวิธีการเข้าหาความรู้ที่เป็นระบบและให้สอดคล้องกับประเด็นวิกฤตต่างๆ ของยุคสมัยปัจจุบัน แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ภาคใหญ่ ประกอบด้วย (สยาม ราชวัตร, ความลึกกลับธรรมชาติ:กรณีศึกษาหนังสือ “โยงโยที่ซ่อนเร้น”, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ภาคที่ 1 ว่าด้วยชีวิต จิตใจ (สมอง) และสังคม ซึ่งประกอบด้วย 3 บทย่อย คือ

- (1) ธรรมชาติของชีวิต
- (2) จิตและตัวรู้
- (3) ความเป็นจริงทางสังคม

บทที่ 1 ธรรมชาติของชีวิต เป็นการนำเสนอเพื่อตอบคำถามว่า “ชีวิตคืออะไร” “อะไรคือระบบที่มีชีวิต” ระบุได้ว่า เซลล์ที่มีชีวิตเป็นเครือข่ายของกระบวนการเมตาบอลิซึมซึ่งถูกห่อหุ้มด้วยเยื่อหุ้ม สามารถสร้างตัวเองได้ และมีการจัดองค์กรแบบปิด เครือข่ายนี้เกี่ยวพันกับโมเลกุลขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนสูงหลายชนิด ได้แก่โปรตีน โครงสร้าง (structural protein) เอนไซม์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาในกระบวนการเมตาบอลิซึม อาร์เอ็นเอ โมเลกุลที่ทำหน้าที่เป็นตัวนำสารในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางพันธุกรรม และดีเอ็นเอซึ่งทำหน้าที่เก็บรักษา ข้อมูลข่าวสารทางพันธุกรรมและรับผิดชอบในการสร้างสำเนาตัวเองของเซลล์ เครือข่ายระดับเซลล์เป็นระบบเปิดทั้ง ในแง่สารและพลังงาน ซึ่งใช้การไหลเวียนอย่างต่อเนื่องของสารและพลังงานเพื่อสร้างและซ่อมแซมและทวีจำนวน ตัวเอง ระบบเครือข่ายนี้ทำงานภายใต้สภาวะที่ห่างจากสมดุลโดยที่โครงสร้างใหม่และระเบียบรูปแบบใหม่สามารถ ผุดบังเกิดขึ้นเองได้ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาและ

บทที่ 2 จิตและตัวรู้ นำเสนอแนวคิดใหม่ล่าสุดในเรื่องธรรมชาติของจิตและตัวรู้ อันถึงที่สุดแล้วก็ข้ามพ้น การแบ่งแยกกายจิตแบบเดส์คาร์ตไปได้ การวิจัยค้นคว้าในวิทยาศาสตร์ด้านรับรู้-เรียนรู้เมื่อเร็วๆ นี้ยืนยันและให้ รายละเอียดยิ่งขึ้นที่ว่า กระบวนการทางการรับรู้-เรียนรู้ได้วิวัฒนาการเป็นรูปแบบที่สลับซับซ้อนมากขึ้นอย่างสอดคล้อง กับความสลับซับซ้อนของโครงสร้างทางชีวภาพ ดังที่ความสามารถจะควบคุมการเคลื่อนไหวมือและลิ้นได้อย่าง แม่นยำพัฒนาขึ้นมาเป็นภาษาสำนึกที่สะท้อนย้อนกลับ และความคิดเชิงมนทัศน์ที่วิวัฒนาการขึ้นมาในมนุษย์ยุค แรกๆมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารที่เพิ่มความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นทุกที ทั้งหมดเป็นการสำแดงออกแห่ง กระบวนการรับรู้-เรียนรู้ และแต่ละระดับที่เกิดขึ้นใหม่ มันก็จะไปเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางระบบประสาทและ ร่างกายที่ก่อเกิดขึ้นใหม่ เช่นเดียวกัน ดังที่การค้นพบใหม่ๆ ทางภาษาศาสตร์ได้แสดงให้เห็น เราจะเห็นว่าจิตมนุษย์ นั้นแม้ในการสำแดงออกอย่างเป็นนามธรรมที่สุด จะไม่แยกขาดออกไปจากกาย แต่จะก่อจากกายและก่อรูปขึ้นโดย กาย ทศนยุคหลังเดส์คาร์ตที่เห็นจิต วัตถุและชีวิตเป็นหนึ่งเดียว ยังส่งนัยถึงการประเมินใหม่อย่างถอนรากใน ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ตลอดมาในปรัชญาตะวันตกโดยส่วนใหญ่ ความสามารถในการให้เหตุผลถูกมอง ว่าเป็นคุณลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของมนุษย์ที่แยกออกมาจากสัตว์ทั้งหลาย

บทที่ 3 ความเป็นจริงทางสังคม ความเข้าใจเชิงระบบของชีวิตสามารถขยายออกไปครอบคลุมปริณิพจน์ ทางสังคม ที่ครอบคลุม 4 มุมมอง คือ รูปแบบ (form) วัตถุ (matter) กระบวนการ และความหมาย การบูรณาการสี่ มุมมอง หมายถึง การตระหนักถึงคุณูปการของแต่ละมุมมองที่มีความสำคัญ ที่จะช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ทาง สังคม ตัวอย่างเช่น เราจะเห็นว่าวัฒนธรรมนั้นถูกสร้างขึ้นและดำรงอยู่ด้วยเครือข่าย (รูปแบบ) ของการสื่อสาร (กระบวนการ) ที่ซึ่งความหมายจะก่อเกิดขึ้นมา การแผ่แผ่วัฒนธรรมลงในวัตถุ (วัตถุ) จะรวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้ และข้อเขียนโดยผ่านสิ่งเหล่านี้ ความหมายจะถูกส่งผ่านจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง

ภาคที่ 2 ความท้าทายที่รออยู่ในศตวรรษที่ 21

(4) ชีวิตกับความเป็นผู้นำในองค์กร

(5) เครือข่ายทุนนิยมโลกาภิวัตน์

(6) เมื่อเทคโนโลยีชีวภาพมาถึงจุดเปลี่ยน

(7) เปลี่ยนเกม

บทที่ 4 ชีวิตกับความเป็นผู้นำในองค์กร เป็นการประยุกต์ทฤษฎีทางสังคมที่พัฒนามาจากบทก่อนหน้า สำหรับการบริหารจัดการองค์กรมนุษย์ โดยมุ่งประเด็นเฉพาะไปที่ว่าองค์กรมนุษย์จะสามารถมองว่าเป็นระบบชีวิตได้แค่ไหนเพียงไร เศรษฐกิจใหม่มีโครงสร้างอยู่บนกระแสธารของข้อมูล อำนาจและความมั่งคั่ง ที่ต้องขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารอันล้ำยุค โดยพื้นฐานแล้ว มันถูกก่อกำเนิดอยู่ในวิถีทางของเครื่องจักร ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นไม่เอื้อต่อชีวิต หากแต่บั่นทอนชีวิต

บทที่ 5 เครือข่ายทุนนิยมโลกาภิวัตน์ เป็นการนำเสนอการเคลื่อนจุดเน้นของเรื่องไปยังเรื่องราวระดับโลก เพื่อจะเปิดเรื่องราวที่เร่ร่อนและโต้แย้งกันมากที่สุดในยุคสมัยของเรา นั่นคือความท้าทายและอันตรายจากโลกาภิวัตน์ภายใต้กฎระเบียบขององค์การการค้าโลก (WTO) และสถาบันทุนนิยมระดับโลกอื่นๆ ซึ่งให้เห็นว่าระบบทุนนิยมโลกาภิวัตน์ในรูปแบบที่เป็นอยู่นี้เป็นระบบที่นำไปสู่ความไม่ยั่งยืน และจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนแก้ไขและออกแบบใหม่ทางโครงสร้างพื้นฐานของระบบ

บทที่ 6 เมื่อเทคโนโลยีชีวภาพมาถึงจุดเปลี่ยน เป็นการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบในปัญหาของเทคโนโลยีชีวภาพ ไม่ว่าจะเป็น พันธุวิศวกรรม โคลนนิ่ง อาหารที่มีการดัดแปลงพันธุกรรมและอื่นๆ และเน้นเป็นพิเศษในเรื่องแนวคิดการปฏิบัติทางพันธุกรรมที่ถูกจุดชนวนขึ้นโดยการค้นพบโครงการจีโนมของมนุษย์

บทที่ 7 เปลี่ยนเกม เป็นการอธิบายประเด็นสภาวะของโลกในจุดเริ่มต้นแห่งศตวรรษนี้ หลังจากที่ได้พบทวนปัญหาทางสังคมและปัญหาทางสิ่งแวดล้อมใหญ่ๆ และความเชื่อมโยงของพวกมันกับระบบเศรษฐกิจ บรรยายให้เห็นการเติบโตในระดับโลกของ “พันธมิตรซีแอตเทิล” ขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และแผนการของพวกเขาที่จะแปลงร่างโลกาภิวัตน์ใหม่ตามระบบค่านิยมอันแตกต่างออกไป ในส่วนท้ายของบทก็ได้สำรวจตรวจทานวิถีปฏิบัติทางการออกแบบเชิงนิเวศ ที่ก่อตัวขึ้นอย่างเป็นเรื่องเป็นราวและอธิบายถึงผลกระทบของมันที่จะมีต่อการเคลื่อนย้ายไปสู่อนาคตอันยั่งยืน

สาระความรู้และวิจารณ์วรรณกรรม

หากมองในด้านการบริหารจัดการ Capraให้ความสนใจเกี่ยวกับธรรมชาติแห่งองค์กรมนุษย์ต่าง ๆ ในแวดวงของธุรกิจและการบริหารองค์กรกันอย่างกว้างขวาง เพื่อจะตอบสนองต่อการปรับตัวในภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงในเชิงการจัดองค์กรได้เข้ามาเป็นประเด็นหลักในวรรณกรรมอันเกี่ยวกับการบริหารจัดการ มักจะมีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับประเด็น “การบริหารความเปลี่ยนแปลง” ขณะเดียวกันโลกแห่งการบริหารกำลังมุ่งเน้นและแข่งขันเพื่อการเปลี่ยนแปลง แต่ Capraกลับมองถึงสถานภาพของผู้บริหารที่ตกอยู่ภายใต้ความกดดันมหาศาล เพราะพวกเขาต้องทำงานมากชั่วโมงกว่าเดิม ในขณะเดียวกันพวกเขหลายคนบ่นว่าไม่มีเวลาสำหรับชีวิตส่วนตัว และมีความพึงพอใจในชีวิตน้อยมาก ทั้งๆที่มีความมั่งคั่งทางวัตถุเพิ่มขึ้นอีกมากมาย และมันยังทำให้พวกเขากลับรู้สึกถูกรุนไปทางโน้นทางนี้ด้วยแรงขับของตลาดโลก และรู้สึกขาดความมั่นคงเมื่อต้องเผชิญกับความผันผวนอันไม่อาจคาดการณ Capraยังได้มองถึงการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันแย่งชิงทรัพยากรอย่างไม่รู้จักจบสิ้น และได้ยึดยึดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและวัฒนธรรมอย่างถอนรากถอนโคนกับองค์กรต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ผลที่ตามมาคือความรู้สึกของผู้บริหารว่า “ไม่ว่าพวกเขาจะทำงานหนักเพียงใด สิ่งต่างๆก็ยังคงอยู่เหนือการควบคุมของพวกเขา”

การมองการบริหารผ่านงานเขียนของ Capra “โยงโยที่ซ่อนเร้น” ผู้เขียนจึงมีความสนใจในระบบและโครงสร้างของการบริหารจัดการ ที่มีความซับซ้อนอยู่ในท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงในทางแข่งขันสู่การบริหารที่สามารถปรับตัวไปสู่สิ่งแวดล้อมทางองค์กรและธุรกิจแบบใหม่เพื่อความยั่งยืนทางนิเวศ ซึ่งเป็นความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ผู้เขียนจึงได้วิเคราะห์สาระความรู้และวิจารณ์วรรณกรรมอย่างภาพรวม ดังนี้

ประเด็นแรก ชีววิทยากับนิเวศวิทยาอย่างไหนที่อธิบายองค์รวมของระบบชีวิตมากกว่ากัน จริงๆแล้วประเด็นนี้ผู้เขียนไม่มีเจตนาให้เกิดความสับสน หากมองการตั้งประเด็นอาจมีความสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเกี่ยวกับระบบชีวิต แต่หากมองระบบชีวิตของ Capra ผ่านการบริหารจัดการองค์กร เราจะเห็นว่าการอธิบายในเรื่องของกระบวนการเมตาบอลิซึม ที่เป็นกระบวนการเคมีซ่อมบำรุงตัวเองที่ดำเนินไปไม่รู้จบ เป็นเนื้อหาสาระของชีวิต ..ชีวิตสร้าง ช่อม และทวีจำนวนอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการเมตาบอลิซึมที่ดำเนินไปไม่หยุดหย่อน โดยอาศัยการไหลเวียนของสารเคมีและพลังงาน มุมมองชีววิทยาที่ให้ความสนใจในเรื่องของระบบชีวิต ด้วยการค้นหาคำกำเนิดของชีวิตในลักษณะที่เป็นเหตุการณ์จำเพาะเหตุการณ์ซึ่งทำให้สิ่งมีชีวิตหนึ่งถือกำเนิดขึ้นในสภาวะแวดล้อม ขณะเดียวกันนิเวศวิทยามองชีวิตถึงวัฏจักรต่าง ๆ ในยุคก่อนหน้าที่จะมีระบบนิเวศ รวมถึงระบบทางเคมี ถัดมาซึ่งคาดว่าจะพัฒนาของงานขึ้นพร้อมกับมีองค์ประกอบที่คล้ายกับสิ่งมีชีวิตเริ่มปรากฏขึ้น ซึ่งจะเป็นไปลักษณะทางพระพุทธศาสนา เมื่อเรามองนิเวศวิทยาเกี่ยวกับระบบชีวิต เราจะพบว่ากระบวนการเหล่านี้เป็นเครือข่ายของปฏิกิริยาทางเคมี เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของชีวิต ขณะที่เราสามารถเข้าใจระบบนิเวศวิทยาของเครือข่ายสิ่งมีชีวิตทั้งหลาย เราจะสามารถมองตัวสิ่งมีชีวิตแต่ละชีวิตว่าเป็นเครือข่ายของเซลล์ ของอวัยวะและระบบอวัยวะ และมองเซลล์ว่าเป็นเครือข่ายของโมเลกุลต่างๆ หนึ่งในบรรดาความประจักษ์แจ้งทั้งหลายที่ได้จากการมองเชิงระบบก็คือ การตระหนักว่า เครือข่ายเป็นรูปแบบที่พบได้ทั่วไปในทุกสรรพสิ่งที่มีชีวิต ที่ใดที่เราเห็นชีวิตที่นั่นเราจะเห็นเครือข่าย ประเด็นนี้เป็นกุญแจสู่คำจำกัดความของชีวิตเมื่อมองในเชิงระบบ คือ เครือข่ายที่มีชีวิตสร้างตัวเองโดยการเปลี่ยนแปลงหรือแทนที่ส่วนประกอบต่าง ๆ ของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ด้วยวิธีนี้เครือข่ายที่มีชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างตลอดเวลา ขณะที่ยังคงไว้ซึ่งรูปแบบการจัดองค์การ (pattern of organization) ที่มีลักษณะเป็นข่ายใย (web like)

เมื่อเราเข้าใจระบบนิเวศวิทยา Capra บอกว่าเราจะเข้าใจระบบชีวิต และเมื่อเรามองระบบชีวิตเข้าใจเราจะมองระบบองค์กรได้อย่างธรรมชาติ หากเรามองถึงระบบการบริหารองค์กรแห่งการเปลี่ยนแปลง ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลอดเวลา แต่รูปแบบพื้นฐานขององค์กรจะยังคงอยู่เป็นข่ายใยในการจัดการองค์กร ผู้เขียนเห็นว่าประเด็นนี้อาจจะยังคลุมเครือถึงองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะความคงอยู่ขององค์การพออาจจะมุ่งตีความถึงฐานคิดขององค์กร หรือมุ่งตีความถึงอัตลักษณ์ที่ควรคงอยู่ขององค์กร ซึ่งมีความท้าทายในการบริหารจัดการศตวรรษที่ 21 อย่างมหาศาล

ประเด็นที่สอง สืบเนื่องจากประเด็นแรก Fritjof Capra อธิบายถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิต เหตุใดในประเด็นของจิตรับรู้ Capra บอกว่าสิ่งมีชีวิตจักไม่ตาย ระบบชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงจากระบบหนึ่งสู่ระบบหนึ่ง ไม่มียืนตาย และมีการเปลี่ยนชีวิตเหมือนองค์กร หากเรามององค์กรเหมือน Capra มองแสดงว่าการบริหารองค์กรในช่วงระยะเวลาขณะหนึ่งจักมีการเปลี่ยนแปลงสู่องค์กรอื่น ทำให้เกิดการผุดประกู่การณขององค์กรใหม่ใช่หรือไม่ การตั้งข้อสงสัยของผู้เขียนมองถึงสถานการณ์ของความอยู่รอดขององค์กรในยุค

ปัจจุบัน ท่ามกลางการแข่งขันอย่างสูง ซึ่งทำให้หลายองค์กรไม่สามารถจะต่อสู้และทัดทานกับองค์กรที่มีความเข้มแข็งได้ และล่มสลายไปในที่สุด จะเห็นได้จากบริษัทหลายๆแห่งในประเทศไทย แต่ก็เห็นประจักษ์การฟื้นคืนขององค์กรที่ล่มสลายได้จับมือกับองค์กรอื่นๆ เพื่อสร้างและพัฒนาองค์กรใหม่ขึ้นมา แต่การเกิดขึ้นขององค์กรใหม่หากเราวิเคราะห์ในประเด็นแรกเราจะพบว่าการเปลี่ยนแปลงองค์กรสู่องค์กรใหม่ จะมีชัยโยขององค์การในองค์การนั้นๆอยู่เสมอซึ่งผู้เขียนเห็นว่าอาจจะไม่เสมอไปก็ได้

ประเด็นที่สาม เรื่องจิตรับรู้ Capra อธิบายว่า “ภาษาไม่ได้เกิดขึ้นในสมอง แต่มันเกิดการต่อเนื่องของสายธารของพฤติกรรม” ก็แสดงว่าทฤษฎี S-M-C-R มนุษย์ไม่ได้เป็นผู้สร้างสาร แต่เป็นผู้สร้างสารขึ้นมา และเกิดการส่งสารโดยอัตโนมัติภายใต้พฤติกรรม เมื่อประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กรก็แสดงว่า พฤติกรรมขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารองค์กรใช้หรือไม่ ซึ่งมาตุรณากกล่าวว่า ในสถานภาพของมนุษย์เราดำรงอยู่ในภาษา และเราได้ถูกทอข่ายใยแห่งภาษาอยู่เสมอๆ ซึ่งเป็นข่ายใยที่เราฝังรกรากอยู่ เราได้เชื่อมประสานพฤติกรรมของเราในภาษา และโดยกระทำการร่วมกันในภาษานั้น เราได้ก่อสร้างโลกของเราขึ้นมา โลกใบนี้ใบเดียวที่ทุกคนเห็น โลกใบนี้ในใจกลางย่อมรวมถึงโลกภายในที่เป็นความคิดทางนามธรรมของเรา รวมถึงความคิด ความเชื่อ ภาพทางจิต ความตั้งใจและความรู้ตัวของเราด้วย การกำหนดประเด็นนี้ของผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นว่าการเข้าใจถึงพฤติกรรมองค์กร ซึ่งเป็นหลักของการบริหารองค์กรที่จะนำไปสู่การพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้จากปรากฏการณ์ของการของการสร้างแรงจูงใจของบุคลากรในองค์กร ที่เป็นปัจจัยหนึ่งของการเสริมสร้างองค์กรให้เข้มแข็ง ก็ล้วนแต่เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมขององค์กร และในช่วงขณะของการพัฒนางานในประเทศไทยยุคปัจจุบันได้เน้นการพัฒนางานให้แก่องค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace) เพื่อความคงอยู่และความมั่นคงของบุคลากรในองค์กร แนวคิดของ Capra จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ทฤษฎีหรือแนวคิดของพฤติกรรมองค์กรในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรภายในองค์กรมีคุณค่าของชีวิตอย่างยั่งยืนได้

ประเด็นที่สี่ เรื่องของอำนาจ Capra อธิบายว่า “ความเป็นจริงทางสังคมก็คือปรากฏการณ์ทางอำนาจ” การจะบรรลุเป้าหมายขององค์กรทุกประการจะต้องสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางอำนาจ แล้ว Capra ยังกล่าวว่า “อำนาจเป็นความป่วยของสังคม” ที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ผู้เขียนเห็นว่าปรากฏการณ์ทางอำนาจที่ Capra ได้อธิบายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง แต่การบริหารจัดการองค์กรภายใต้ของภาวะผู้นำ ถ้าหากปราศจากซึ่งอำนาจจะสามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ แต่หานำแนวคิดของ Capra ที่กล่าวว่า “อำนาจเป็นความป่วยของสังคม” ประเด็นนี้ผู้เขียนกลับมองว่า หากจะสามารถปรับเปลี่ยนอำนาจเหล่านี้ให้เป็นอำนาจในเชิงระบบนิเวศน์เพื่อให้เกิดความยั่งยืนขององค์กรจะเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน เช่นการบริหารองค์กรแบบระบบครอบครัว หรือการบริหารองค์กรแห่งความสุข ที่สามารถแปรเปลี่ยนอำนาจเพื่อความสันติสุขในองค์กร

ประเด็นที่ห้า ความเป็น Oikos ครอบครัวโลก ซึ่งเปรียบทุกคนเป็นภพในระดับโลก แล้ว Capra มองว่า “โลกาภิวัตน์” เป็นโครงสร้างที่ผูกปรากฏการณ์อย่างตั้งใจ ทำให้โลกเกิดความอันตรายต่อความยั่งยืนได้ เกิดทุนนิยมที่ไร้ระเบียบ แต่ Capra ก็ไม่ได้ปฏิเสธกับสิ่งเหล่านี้ ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าด้วยการไม่ปฏิเสธของการดำรงอยู่ท่ามกลางระบบโลกาภิวัตน์ ทั้งๆที่เราที่เข้าใจถึงความหายนะของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วสถานการณ์เหล่านี้หากมองโลกภาพรวมแล้วมองสังคมไทย เราจะเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงแห่งสังคมทุนนิยมที่ไร้ระเบียบที่สูงมาก ความอันตรายและความหายนะของระบบทุนนิยมเริ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น สถานการณ์เหล่านี้

ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายว่า เราจะมองโลก “โลกาภิวัตน์” อย่างยั่งยืนได้อย่างไร จะเห็นได้ว่า Capra พยายามให้มนุษย์ได้เข้าใจถึงระบบธรรมชาติที่เชื่อมโยงมากกว่าระบบนิเวศวิทยา เพื่อให้มนุษย์ได้มองถึงความจริงแท้ในการดำรงอยู่บนโลกนี้ เพียงแต่ว่าเราไม่สามารถจะปรับเปลี่ยนความเป็นกาภิวัตน์ได้ แต่เราสามารถที่จะสร้างความเป็นโลกาภิวัตน์อย่างยั่งยืนได้

ประเด็นสุดท้าย เป็นประเด็นที่หลายคนอาจคิดว่าจะเป็นไปไม่ได้ จะเห็นได้ว่า Capra สนับสนุนการคิดเชิงระบบนิเวศวิทยา ทุกอย่างเป็นวัฏจักรของธรรมชาติ แต่ Capra ก็พยายามให้โลกพยายามเปลี่ยนเกมส์ เพราะมองว่าโลกไม่ได้ขับเคลื่อนแบบธรรมชาติ ประเด็นนี้ผู้เขียนพยายามจุดประเด็นได้เรื่องของวัฏจักรของธรรมชาติที่บ่งชี้ถึงความเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป มีความวนเวียน เมื่อพัฒนาไปถึงสุดขีดก็จะล่มสลายและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับประเด็นแรกข้างต้น แต่ทำไม Capra ต้องพยายามให้มนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนเกมส์ ด้วยเหตุนี้ความพยายามเปลี่ยนเกมส์ของ Capra ผู้เขียนเห็นว่าเป็นเป้าหมายของการเขียนวรรณกรรมเรื่องนี้ เพราะมีความหวังว่าเมื่อนุษย์เข้าใจในระบบนิเวศวิทยาแล้วนั้น จะสามารถดำรงอยู่ในระบบโลกนี้ได้อย่างยั่งยืน และเมื่อมองถึงด้านการบริหารจัดการแล้ว หากมองเรื่องการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงในท่ามกลางการแข่งขันไม่ไม่เข้าใจระบบองค์กรนิเวศน์ที่มีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันอย่างตลอดเวลา ก็จะเป็นการหลงตัวเองว่าเป็นผู้ชนะและสิ่งต่างๆก็ยังคงอยู่เหนือการควบคุมอย่างต่อเนื่อง

สรุป

หนังสือ โยโย่ที่ซ่อนเร้น ได้เสนอมุมมองการค้นพบล่าสุดทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับความลับของชีวิต ซึ่งได้อธิบายอย่างชัดเจนถึงรากฐานเรื่อง “จิตสำนึก” และ “ความจริงทางสังคม” มุ่งเน้นให้เกิดความชัดเจนถึงโลกทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ใหม่ เพื่อให้ผู้คนมีความต้องการปรับการรับรู้และความเข้าใจของตน การมองโลกมองสังคมแบบองรวม ที่การเชื่อมโยงตามหลักปฏิจสนูปาททางพระพุทธศาสนา และสร้างวิสัยทัศน์ที่นำไปสู่ทางเลือกที่เป็นจริง

หากเราวิเคราะห์ถึงสาระความรู้ของเจ้าของวรรณกรรม จะเห็นได้ว่า Capra มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ทางด้านศาสนาและปรัชญาตะวันออก โดยเฉพาะความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา การอธิบายประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับระบบชีวิตจะมีความสอดคล้องกับหลักศาสนาพุทธ อันได้แก่ หลักเบญจขันธ์ หลักปฏิจสนูปาท หลักไตรลักษณ์ และ Capra พยายามทำให้มนุษย์ได้เข้าใจระบบชีวิตธรรมชาติ เพื่อเข้าใจปรากฏการณ์ของความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน และได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดของการดำรงอยู่ในสังคมอย่างยั่งยืน

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนจึงมองในเชิงวิชาการทางด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากเป้าหมายประการหนึ่งของ Capra ก็ต้องการให้มนุษย์ได้เข้าใจและปรับเปลี่ยนระบบการบริหารจัดการ นับตั้งแต่ระบบชีวิต ระบบสังคม และระบบโลก ให้เป็นระบบแบบนิเวศวิทยา ผู้เขียนจึงพยายามตั้งข้อสงสัยที่แยกแยะเป็นประเด็นเพื่อการวิเคราะห์สาระองค์ความรู้และวิจารณ์วรรณกรรม เพื่อความเข้าใจและปรับใช้ในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนต่อไป

References

(1) หนังสือ

- คาปรั้า ฟริดจ็อฟ. (2530). **เต่าแห่งฟิลิกส์** . วเนซ แพลและเรียบเรียง . กรุงเทพมหานคร : เทียนวรรณ,
- _____ . (2548). **โยงโยที่ซ่อนเร้น** . วิศิษฐ์-ณัฐพล วังวิญญู และ สว่าง พงศ์ศิริพัฒน์ แปล กรุงเทพมหานคร : สวนเงินมีมา.
- _____ . (2549). **จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ** . พระประชา ปสนนธมโม และคนอื่นๆ แปล . กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2535). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสมจินต์ สมมาปัญญา. (2543). **พระพุทธศาสนาหายานในอินเดีย : พัฒนาการและสารัตถธรรม**. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2540). **พจนานุกรมศัพท์ปรัชญา อังกฤษ-ไทย** . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.

(2) อินเทอร์เน็ต

- “ประวัติฟริดจ็อฟ คาปรั้า” . 2009. (ระบบออนไลน์).แหล่งที่มา <http://www.fritjofcapra.net/resume.html>
- “ประวัติผลงานของฟริดจ็อฟ คาปรั้า” . 2009. (ออนไลน์) . แหล่งที่มา <http://www.fritjofcapra.net/bibliography.html> (1 สิงหาคม 2560).
- “หนังสือที่ขายดีที่สุดของฟริดจ็อฟ คาปรั้า” .2009. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.fritjofcapra.net/index.html> (1 สิงหาคม 2560).